

Parapoynx stratiotata: vor3, veld3, wich
Evergestis forficalis: veld4, wich
Ostrinia nubilalis: veld3, veld4, wich
Eurrhyncha hortulata: baa4, veld3, veld4, vor3, wich
Perinephela lancealis: veld3
Phlyctaenia coronata: baa4, wich
Anania verbascalis: wich

Het weer was wisselvallig met vooral op zaterdag regen- en onweersbuien. Weliswaar waren de temperaturen overdag aan de hoge kant (24°C) en op zondag zelfs op weg naar de 30°C, maar de avonden en nachten van vrijdag en zaterdag waren aan de koele kant. De zondagnacht was echter warmer en leverde dan ook de beste vangresultaten op. Het totale aantal van 127 soorten ligt boven het gemiddelde resultaat van de zomerbijeenkomsten. Nieuwe soorten voor Gelderland zijn niet gevonden en waren eigenlijk ook niet te verwachten in deze goed onderzochte provincie. Nieuw voor de Achterhoek zijn *Coleophora limosipennella* en *Eriocrania salopiella*, waarvan W.N. Ellis het vraatbeeld op berk vond.

COLEOPTERA – kevers

J.G.M. Cuppen, O.F.J. Vorst, Th. Heijerman, F. van Nunen, R.P. Jansen, M.B.P. Drost, Sj. Tiemersma, B. van Maanen, S.C. Langeveld, J. Burgers & A.J. Threels

De lijst omvat naast de waarnemingen van de auteurs ook enkele gegevens van mijnen en larven van minerende snuitkevers door W.N. Ellis. De volgorde van de families en de soorten is gebaseerd op de catalogus die gebruikt wordt in het programma Klasse. Behoudens een enkele uitzondering is ook de naamgeving van de soorten dezelfde als die in Klasse.

De catalogus van Brakman (1966) vermeldt 3830 keversoorten uit Nederland, waarvan 2771 soorten uit de provincie Gelderland bekend zijn. Het aantal gepubliceerde Nederlandse keversoorten bedroeg aan het einde van de vorige eeuw 4044 (Vorst & Huijbregts 2001). Inmiddels is dit aantal opgelopen tot ongeveer 4100 soorten. De onderstaande lijst vermeldt 803 taxa (19 % van de Nederlandse soorten), waarvan er 30 niet uit Gelderland gemeld worden door Brakman (1966) noch voorkomen in de verslagen van recente NEV-zomerbijeenkomsten te Winterswijk 1993 (Cuppen et al. 1994) en Vierhouten 1995 (Cuppen et al. 1996). Ook worden deze soorten niet vermeld van de volgende excursies van de sectie Everts: Empesche en Tondensche Heide 2008 (Drost et al. 2009), Hoge Veluwe 2004 (Van Maanen et al. 2006) en Weurt 2001 (Vorst et al. 2002). Soorten die niet in boven-genoemde publicaties gemeld worden, worden voorafgegaan door een getal dat verwijst naar andere gepubliceerde bronnen: 1: Vorst (1992), 2: Cuppen & De Oude (1996), 3: Van Heijns-

bergen (1970), 4: Beenen & Winkelman (1992), 5: Heijerman & Alders (2001), 6: Vorst et al. (2008), 7: Batten (1976), 8: Beenen & Winkelman (2001), 9: Smit (red.) (2001), 10: Schilthuizen & Vallenduik (1998).

Het getal 99 voorafgaande aan een soort heeft betrekking op een reeds eerder in de provincie Gelderland waargenomen keversoort die echter, voor zover bekend, (nog) niet gepubliceerd is; dit betreft 18 soorten. Slecht twee soorten, die voorafgegaan worden door de letters ^{GE}, zijn daadwerkelijk nieuw voor de provincie Gelderland. Het betreft *Cryptophagus reflexus*, die gezeefd werd uit de molm van een kolossale beuk (*Fagus sylvatica*) (figuur 9) en *Hylesinus crenatus*, die verzameld werd achter de schors van een halfdode es (*Fraxinus excelsior*). Na de provincie Limburg is Gelderland de best onderzochte provincie op coleopterologisch gebied. Het zeer geringe aantal nieuwe soorten voor de provincie wekt dan ook nauwelijks verbazing.

Bij een aantal soorten staan een of meerdere vindplaatsen tussen haakjes. De determinatie tot op het genusniveau is bij deze vindplaatsen betrouwbaar, maar niet op soortniveau. Op deze vindplaatsen zijn òf alleen niet eenduidig te determineren vrouwtjes aangetroffen en/of niet verder te determineren larven.

GYRINIDAE – schrijvertjes

Gyrinus substriatus: groo2, vel2

HALIPLIDAE – watertreders

Pelodytes caesus: boev3

Haliplus confinis: boev3

In kleine poeltjes in een natuurontwikkelingsproject langs de Berkel. De soort is gebonden aan kranswieren.

Haliplus lineatocollis: baa3, vel2

Haliplus ruficollis: boev3, (groo1), (groo2), warn4

Haliplus heydeni: boev3, (dorth)

Haliplus fluviatilis: vel2

Haliplus immaculatus: boev3

Haliplus flavicollis: vel2

NOTERIDAE

Noterus clavicornis: beek, boev3, groo2, vel2, warn4

Noterus crassicornis: beek, boev3, groo2, vel2

PAELOBIIDAE – pieptorren

Hygrobia hermanni: groo2, warn4

DYTISCIDAE – waterroofkevers

Hyphydrus ovatus: beek, boev3, groo2

Hydroglyphus geminus: beek, boev3, groo1, groo2, warn4

Bidessus unistriatus: beek, groo2, warn4

Bidessus grossepunctatus: warn4

Beide *Bidessus*-soorten werden aangetroffen in een recent gegraven poel op het landgoed Klein Starink.

Hydrovatus cuspidatus: beek

9. Draafsel bij Boevinkbrug. Frank van Nunen en Oscar Vorst onderzoeken de molm van een dode beuk (*Fagus sylvatica*). Foto: Barend van Maanen

9. Draafsel near Boevinkbrug. Frank van Nunen and Oscar Vorst are investigating the mould of a dead European Beech (*Fagus sylvatica*).

Hygrotus impressopunctatus: beek, boev3, groo2, warn4

Hygrotus versicolor: boev3, vel2

Hygrotus inaequalis: beek, boev3, dorth, groo2, vel2, warn4

Hygrotus decoratus: beek, dorth, groo1, vel2

Hydroporus angustatus: beek, dorth, vel2, vier, warn4

Hydroporus umbrosus: beek, groo1, groo2

Hydroporus tristis: beek, groo1, groo2, warn4

Hydroporus gyllenhali: beek, groo1, groo2

Hydroporus palustris: baa3, beek, boev3, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4

Hydroporus incognitus: dorth

Hydroporus striola: beek

Hydroporus erythrocephalus: beek, boev3, dorth, groo1, groo2, warn4

Hydroporus obscurus: groo2

De zeldzaamste van de 'gewone' *Hydroporus*-soorten werd verzameld in een slootje in het natuurontwikkelde Kienveen. De soort wordt meestal gevonden in vennen met een zandbodem en veel *Sphagnum*.

Hydroporus planus: baa3, beek, boev3, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4

Hydroporus pubescens: beek, groo1, groo2, vel2, warn4

Hydroporus nigrita: groo1

Hydroporus memnonius: beek, dorth, groo1, vier

Hydroporus melanarius: dorth
Hydroporus neglectus: dorth, groo1
Suphrodytes dorsalis: beek, groo1
Graptodytes pictus: beek, groo2
Laccophilus minutus: boev3, groo1, groo2
Laccophilus hyalinus: boev3, vel2
Liopterus haemorrhoidalis: beek, groo1, groo2, warn4
Agabus bipustulatus: beek, dorth, groo1, groo2, vier, warn4
Agabus sturmii: boev3, groo1
Agabus uliginosus: groo1, warn4
Agabus nebulosus: beek, warn4
Agabus unguicularis: beek
Agabus undulatus: groo2
Agabus labiatus: beek, groo2
Ilybius chalconatus: (beek), groo1, groo2, vier, warn4
Ilybius neglectus: beek, veld4, vier, warn4
 Een vrij zeldzame soort in Nederland die voornamelijk in het oosten van Gelderland voorkomt. In een recent gegraven poel op het landgoed Klein Starink talrijk; daarnaast een exemplaar op licht.
Ilybius fenestratus: groo2
Ilybius ater: beek, groo2, vier, warn4
Ilybius quadriguttatus: beek, boev3, dorth, groo2, vier
Ilybius aenescens: groo2
Rhantus grapii: beek, groo2
Rhantus suturalis: beek, boev3, dorth, groo1, groo2, warn4
Rhantus exsoletus: (boev3), groo1, groo2
Colymbetes fuscus: groo2
Hydaticus seminiger: beek, (dorth), groo1, groo2
Graphoderus zonatus: groo2
Graphoderus cinereus: beek
Acilius sulcatus: boev3, dorth, groo1, groo2, vier
Dytiscus marginalis: groo2
Dytiscus circumcinctus: groo2
 Een derde stadium larf van deze vrij zeldzame Dytiscus-soort werd gevonden in een sloot in het Kienveen.
Cybister lateralimarginalis: beek, groo2

CARABIDAE – loopkevers

Cicindela hybrida: groo2, veld5
Cicindela campestris: groo1, veld5
Carabus problematicus: veld5
Carabus granulatus: kief3
Nebria brevicollis: groo2, vel2, veld5, vier, warn4
Notiophilus aquaticus: groo1
Notiophilus palustris: groo3, veld5
Notiophilus germinyi: groo1
Notiophilus substriatus: groo3
Notiophilus rufipes: groo2, vier
Notiophilus biguttatus: veld5
Omophron limbatum: baa3, vel2
Elaphrus riparius: baa3, boev1, boev3, veld5
Loricera pilicornis: boev1, vier
Clivina fossor: baa3, bro6, groo1, groo2, vel2
Clivina collaris: baa3, boev3, bro6, vel2
Dyschirius politus: baa3

Dyschirius aeneus: baa3, vel2
Dyschirius tristis: baa3, veld2
Dyschirius intermedius: boev1
 Deze zeldzame loopkever werd verzameld aan de oevers van poeltjes in een natuurontwikkelingsproject langs de Berkel.
Dyschirius globosus: baa3, groo2, warn4
Trechus obtusus: vel2
Paratachys micros: baa3
 Een vrij zeldzame loopkever met een fluvia-tiele verspreiding in Nederland (Turin 2000). Een aantal exemplaren werd gespoeld van de oevers van de Baaksche Beek bij de uitmon-ding in de IJssel.
Bembidion lampros: groo3, veld5
Bembidion properans: boev1, groo1, groo3
Bembidion dentellum: baa3
Bembidion obliquum: veld5
Bembidion semipunctatum: baa3
Bembidion tetracolum: groo2, vel2
Bembidion femoratum: baa3, vel2
Bembidion illigeri: baa3, vel2
Bembidion doris: warn4
Bembidion articulatum: baa3, boev1, vel2
Bembidion biguttatum: baa3
Bembidion aeneum: baa3
Bembidion guttula: baa3
Bembidion lunulatum: baa3
Anisodactylus binotatus: groo2, groo3, veld4, veld5
Harpalus affinis: boev3, groo3
Harpalus latus: veld5
Ophonus rufibarbis: boev3
Pseudoophonus rufipes: groo2, vel2, veld5
Stenolophus teutonius: boev1, vel2, veld5
Bradycellus harpalinus: groo1, veld5
Acupalpus flavicollis: warn4
Acupalpus brunnipes: groo1
Acupalpus meridianus: baa3
Poecilus cupreus: boev1
Poecilus versicolor: veld5, warn4
Pterostichus strenuus: groo2
Pterostichus diligens: groo2, veld5
Pterostichus vernalis: groo3
Pterostichus oblongopunctatus: veld5
Pterostichus quadriveolatus: veld5
Pterostichus niger: groo2
Pterostichus melanarius: vel2
Calathus fuscipes: boev3
Calathus cinctus: groo3
Agonum sexpunctatum: groo1, groo2, groo3, veld5
Agonum marginatum: baa3, boev3, bro6, groo2, (veld5)
Agonum muelleri: baa3, bro6, hack2
Agonum fuliginosum: groo1
Paranchus albipes: vel2
Oxypselaphus obscurus: groo2
Amara plebeja: boev3
Amara similata: boev1
Amara ovata: boev1
Amara aenea: boev1, boev3, groo3, vel2
Amara spreta: groo1
Amara familiaris: groo3
Oodes helioides: groo2
Dromius quadrimaculatus: groo2

Paradromius linearis: boev3, groo1, vel2, veld5
Calodromius spilotus: veld5
Philorhizus melanocephalus: veld5
Syntomus foveatus: boev2, groo1

HELOPHORIDAE

Helophorus aequalis: baa3, beek, boev3, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4
Helophorus brevialpilis: baa3, beek, boev3, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4
Helophorus pumilio: vier
 Een vrij zeldzame *Helophorus* die verzameld werd in een poel ontstaan door het omvallen van een grote boom in een broekbos.
Helophorus obscurus: baa3, boev3, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4
Helophorus minutus: baa3, boev3, groo2, vel2, warn4

GEORISSIDAE

Georissus crenulatus: vel2
 Binnenlandse vondsten van deze soort zijn vrij schaars. De soort werd gespoeld van de oevers van recent aangelegde nevengeulen langs de Berkel.

HYDROCHIDAE – oeverkruipers

Hydrochus crenatus: beek, groo2, warn4

HYDROPHILIDAE – spinnende water-torren

Coelostoma orbiculare: beek, boev3, groo2, vel2, warn4
Sphaeridium bipustulatum: baa3
⁹⁹*Sphaeridium marginatum*: boev2
 Twintig jaar geleden door Van Berge Hene-gouwen (1989) opnieuw als soort onder-scheiden van *S. bipustulatum*. De soort lijkt duidelijk minder algemeen te zijn in verse koeienvlaaien dan laatstgenoemde soort. Veel vondsten zijn afkomstig uit hopen stalmeest en dergelijke, zo ook hier.
Sphaeridium lunatum: baa3, vel2, vier
Cercyon ustulatus: vel2
Cercyon cf. obsoletus: vel2
Cercyon impressus: baa3
Cercyon haemorrhoidalis: baa3
Cercyon melanocephalus: baa3, veld5
Cercyon marinus: baa3
Cercyon bifenestratus: baa3, boev3
Cercyon lateralis: baa3, veld5
Cercyon unipunctatus: boev2, groo2
Cercyon nigriceps: boev2
Cercyon pygmaeus: baa3, veld5
Cercyon granarius: baa3
 De zeldzaamste van de oeverbewonende *Cercyon*-soorten.
Cercyon convexiusculus: dorth, groo2, vier
Cercyon sternalis: beek, vier
Cercyon analis: boev2, groo2
Megasternum concinnum: boev2, groo2
Cryptopleurum minutum: boev2, groo2, veld5
Hydrobius fuscipes: dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4
Anacaena globulus: groo1, groo2, vel2, vier

Anacaena limbata: beek, boev3, dorth, vel2, vier, warn4

Anacaena lutescens: beek, dorth, groo1, groo2, vel2, vier, warn4

Anacaena bipustulata: baa3, vel2, vier

Laccobius striatulus: vel2

Een bewoner van de oevers van stromende wateren, vooral in het oosten van het land.

Laccobius bipunctatus: boev3, vel2, warn4

Laccobius minutus: baa3, boev3, groo2, vel2, warn4

Helochares lividus: baa3, boev3, groo2, vel2, warn4

Helochares punctatus: beek, dorth, groo1, groo2, warn4

Enochrus ochropterus: groo2, warn4

Enochrus quadripunctatus: groo2

Enochrus testaceus: beek

Enochrus affinis: beek, groo1, groo2, warn4

Enochrus coarctatus: beek, dorth, groo1, groo2, warn4

Cymbiodyta marginellus: beek, boev3, vel2, warn4

Chaetarthria seminulum: baa3, vel2, warn4

Chaetarthria similis: vel2, warn4

Opnieuw enkele waarnemingen uit de provincie Gelderland, zowel van de oevers van een recent aangelegde nevengeul van de Berkel als van de oevers van een recent gegraven poel bij Klein Starink.

Hydrochara caraboides: beek, boev3, dorth, warn4

Hydrophilus piceus: beek, boev3, groo2, warn4

Berosus signaticollis: groo2

Berosus luridus: groo2

HISTERIDAE – spiegelkevers

Gnathoncus communis: boev2

Een minder gewone soort van vogelnesten, vaak in holle bomen

Saprinus semistriatus: bro3

Dendrophilus punctatus: boev2

¹⁰*Kissister minimus*: groo2

Paromalus flavicornis: boev2, dorth

Paromalus parallelepipedus: dorth, groo2, kief3

Margarinotus purpurascens: groo1, groo3

Margarinotus neglectus: vel2

Margarinotus carbonarius: bro6

Atholus bimaculatus: boev2

Atholus duodecimstriatus: boev2

HYDRAENIDAE – waterkruipers

Hydraena britteni: dorth

Hydraena testacea: dorth, groo1

Ochthebius minimus: vel2, warn4

Limnebius nitidus: vel2

Limnebius aluta: groo2, warn4

PTILIIDAE – haarvleugelkevers

Ptenidium laevigatum: boev2

Ptenidium pusillum: boev2, groo2

Ptenidium nitidum: groo2

Ptinella aptera: boev2

Pteryx suturalis: groo2

Acrotrichis grandicollis: boev2, veld5

Acrotrichis sericans: boev2

Acrotrichis atomaria: groo2

Acrotrichis fascicularis: groo2

Acrotrichis thoracica: boev2

LEIODIDAE s.l. – truffelkevers

Nemadus colonoides: boev2

Een typische bewoner van de nesten van holenbroedende vogels.

Catops picipes: boev2, groo2, warn4

Anisotoma humeralis: groo2

Anisotoma castanea: groo2

Een zeldzame soort van diverse soorten zwammen, soms ook in molm zoals hier in molm aan de voet van een dikke eik (*Quercus robur*).

Anisotoma orbicularis: groo2

Agathidium varians: vier

Agathidium laevigatum: groo2

SCYDMAENIDAE – mierenkevertjes

Cephennium thoracicum: veld4

Neuraphes elongatulus: galg

Stenichnus scutellaris: groo2

Stenichnus collaris: groo2

Euconnus cf denticornis: veld2

Euconnus hirticollis: baa3

Scydmaenus tarsatus: boev2

Scydmaenus rufus: boev2, veld3

Een zeer zeldzame soort die pas de laatste jaren weer wordt waargenomen.

SILPHIDAE – aaskevers

Nicrophorus vespilloides: veld4

Thanatophilus sinuatus: baa3

Oiceoptoma thoracicum: boev2, vier

Phosphuga atrata: groo2, groo3

STAPHYLINIDAE – kortschildkevers

Scaphisoma agaricinum: boev2, groo2, veld5

Phloeocharis subtilissima: groo2

Megarthrus prosseni: groo1, veld5

Micropeplus fulvus: groo2

Omalius rivulare: groo2

Omalius caesum: groo2

Omalius rugatum: groo2

Phloeonomus pusillus: groo2, kief3

Phloeonomus punctipennis: dorth, groo2

⁹⁹*Phloeostiba lapponica*: groo2

Een schaarse soort die onder de schors van afgestorven dennen (*Pinus*) leeft.

Lesteva sicula heeri: vel2

Carpelimus bilineatus: baa3

Carpelimus rivularis: baa3, boev3, (vel2), warn4

Carpelimus obesus: baa3

Carpelimus corticinus: baa3, vel2

Oxytelus laqueatus: baa3, veld5

Anotylus sculpturatus: baa3, groo1, (groo2), veld5

Anotylus tetracarيناتus: boev2, bro6, groo2, vel2, veld5

Bledius pallipes: baa3, boev3, vel2

Bledius terebrans: vel2

Bledius gallicus: baa3, boev3

Stenus comma: baa3, vel2, veld5

Stenus juno: dorth, vel2

Stenus clavicornis: groo2, veld4

Stenus boops: baa3, boev3, (groo2), vel2, veld5

Stenus canaliculatus: baa3

Stenus argus: groo2

Stenus pusillus: vel2

Stenus carbonarius: groo2

Stenus crassus: boev2, boev3

Stenus latifrons: dorth, groo2, vel2

Stenus cicindeloides: beek, groo1, groo2, vel2, veld5

Stenus fornicatus: beek, warn4

Stenus binotatus: beek

Stenus nitidiusculus: vel2

Stenus picipennis: vel2

Stenus bifoveolatus: dorth, warn4

Stenus impressus: groo2, veld5

Euaesthetus ruficapillus: dorth

Euaesthetus laeviusculus: groo2

Rugilus rufipes: groo2

Rugilus orbiculatus: boev2

Rugilus erichsonii: groo2

Medon piceus: galg

Lithocharis nigriceps: boev2

Scopaeus laevigatus: baa3, boev3, groo2, vel2, warn4

Een zich sterk uitbreidende kortschildkever van oevers van stilstaande en stromende wateren.

Tetartopeus terminatus: groo2

Lathrobium geminum: groo2

Lathrobium brunripes: boev2, groo2

Xantholinus longiventris: groo3

Hypnogyra angularis: boev2

Een minder gewone soort die leeft in de molm van loofbomen.

Othius punctulatus: groo2

Erichsonius signaticornis: vel2, warn4

Philonthus intermedius: baa3

Philonthus cognatus: boev3, vel2

Philonthus decorus: vier

⁹⁹*Philonthus spinipes*: boev2

Deze soort werd als nieuw voor de fauna gemeld door Van Wielink (2004) van het kadaver van een vos (*Vulpes vulpes*) in De Kaaistoep bij Tilburg.

Philonthus carbonarius: boev3, groo2

Philonthus varians: baa3, boev3

Philonthus quisquiliarius: baa3, bro6, groo2, vel2, veld5

Philonthus rectangulus: boev2

Philonthus longicornis: boev2

Philonthus rubripennis: vel2

Philonthus marginatus: groo2

Bisnius cephalotes: dorth

Bisnius sordidus: baa3, bro6, groo2, veld5

Gabrius splendidulus: groo2

Gabrius breviventer: baa3

Ontholestes tessellatus: boev2

De zeldzaamste van de twee Nederlandse *Ontholestes*-soorten die tegenwoordig weinig meer wordt waargenomen.

Ontholestes murinus: boev2

Quedius cruentus: boev2, veld5

10. Pop van het klein vliegend hert (*Dorcus parallelipipedus*) in Boevinkbrug. Foto: Roy Kleukers

10. Pupa of the lesser stag beetle (*Dorcus parallelipipedus*) in Boevinkbrug.

Quedius molochinus: groo2
Quedius picipes: galg
Quedius nitipennis: vel2
Habrocerus capillaricornis: galg, groo2
Mycetoporus cf longulus: dorth
Ischnosoma splendidum: dorth
Sepedophilus littoreus: groo2
Sepedophilus testaceus: groo2
Sepedophilus marshami: groo2
Sepedophilus bipunctatus: warn4
Tachyporus nitidulus: boev3
Tachyporus obtusus: veld5
Tachyporus solutus: groo2
Tachinus lignorum: groo1, veld5
Tachinus humeralis: groo2, veld5
Tachinus proximus: veld5
Tachinus laticollis: groo2
Tachinus marginellus: veld5
Tachinus corticinus: boev3
Cilea silphoides: boev2
Myllaena intermedia: vel2
Gyrophaena nana: veld3
Gyrophaena gentilis: veld3
Gyrophaena manca: veld3
Placusa atrata: groo2
Placusa pumilio: dorth, groo2
Homalota plana: dorth, groo2
Bolitochara obliqua: dorth
Bolitochara lucida: veld5
Autalia impressa: veld3
Tachyusa coarctata: baa3
Thinonoma atra: baa3, groo2
Gnypeta rubrior: baa3
Amischa decipiens: groo2
Dinaraea aequata: dorth, groo2
Atheta elongatula: baa3, vel2
Atheta malleus: vel2
Atheta palustris: groo2
Atheta amicula: bro6, groo2
Atheta gagatina: groo2
Atheta fungi: groo2
Atheta nigra: boev2
Atheta sordidula: groo2, veld5
Atheta celata: groo2
Atheta laticollis: boev3, groo2
Atheta crassicornis: groo2
Atheta laevana: veld5
 Een zeldzame coprofile soort die werd vermeld in paardenmest op een zandpad in een dennenbos.

Atheta atramentaria: groo2, veld5
Atheta longicornis: boev2
Acrotona pygmaea: groo2
Acrotona aterrima: boev2, veld5
[†]*Trichiusa immigrata*: boev2
 Deze kever werd gezeefd uit een hoop stalmest op een betonnen vloer op het erf van een boerderij. Deze soort werd voor het eerst gemeld uit Nederland door Vorst (1992). Tegenwoordig is de soort conform de eerder gedane voorspelling vrij algemeen in gras- en composthoven.
Drusilla canaliculata: veld5
Phloeopora teres: dorth
Parocysa longitarsis: baa3
Oxyopoda opaca: groo2
Oxyopoda alternans: groo2
Dexiogygia corticina: boev2
Tinotus morion: veld5
Aleochara lanuginosa: baa3
Bibloporus bicolor: boev2, groo2
Tyrus mucronatus: groo2
 Deze dood-hout bewonende pselaphine is de laatste jaren veel algemener geworden.

LUCANIDAE – vliegende herten
Dorcus parallelipipedus: boev2, warn4 (figuur 10)
 Het imposante klein vliegend hert werd gesignaleerd in de molm van een kolossale beuk (*Fagus sylvatica*).

GEOTRUPIDAE – echte mestkevers
Anoplotrupes stercorosus: groo2, vel2, veld4

SCARABAEIDAE – bladsprietkevers
Onthophagus similis: groo1, veld5
Onthophagus coenobita: veld4
Oxyomus sylvestris: boev2, groo2
Aphodius erraticus: baa3
 Een minder algemene mestbewoner van open terreinen.
Aphodius fossor: alm2, baa3, vel2
Aphodius pusillus: veld5
Aphodius prodromus: groo1, veld4, veld5
Aphodius ater: baa3, groo1
Aphodius granarius: vel2
Melolontha melolontha: dorth, groo2, veld3, veld4
Phyllopertha horticola: alm2, baa3, boev2, boev3, groo1, groo2, groo3, vel2, veld4,

veld5, vier, warn4
Valgus hemipterus: vor3

CLAMBIDAE

Clambus punctulum: groo2
Clambus cf minutus: veld2

SCIRTIDAE – moerasweeckschilden

Microcara testacea: boev3, bro3, dorth, groo1, groo2, veld2, vier
Cyphon coarctatus: dorth, groo2, hack2, vel2, vier
Cyphon ochraceus: groo2, vier
Cyphon variabilis: beek
Cyphon laevipennis: groo2
Cyphon pubescens: beek, boev2, groo2
Cyphon padi: baa3, dorth, groo2
Cyphon hilaris: dorth, vel2

BUPRESTIDAE – prachtkevers

Agrilus angustulus: boev3, dorth, veld5, warn4
Trachys minutus: groo2, warn4

BYRRHIDAE – pillenkevers

Simplocaria semistriata: vel2
Cytilus sericeus: groo3
Byrrhus pilula: bro6

DRYOPIDAE – beekkevers

Dryops ernesti: groo2
Dryops luridus: boev3, groo1, groo2, vel2, warn4
Dryops auriculatus: beek

LIMNICHIDAE

Limnichus pygmaeus: baa3, vel2

HETEROCERIDAE – oevergraafkevers

Heterocerus marginatus: baa3, boev3, vel2
Heterocerus fenestratus: baa3, boev3, vel2
Heterocerus hispidulus: baa3
Heterocerus intermedius: baa3
 Een weinig waargenomen oevergraafkever, die hier met diverse andere soorten van het genus werd gespoeld van de oevers van de Baaksche Beek.

THROSCIDAE

Trixagus dermestoides: boev2, boev3, groo1, groo2, vel2, veld4, veld5

ELATERIDAE – kniptorren

Ampedus balteatus: groo1, groo2, groo3, veld5
Ampedus sanguineus: (boev2), groo3, veld5, warn4
Ampedus sanguinolentus: groo1, groo2, veld5
 Een minder algemene soort.
Ampedus pomorum: vier
Sericus brunneus: groo1, groo3
Dalopius marginatus: dorth, groo1, groo2, groo3, veld4, veld5, vier
Agriotes pallidulus: bro1
Agriotes acuminatus: vier
Agriotes obscurus: boev1, boev3, warn4

Agriotes sputator: boev3

Ectinus aterrimus: groo2, groo3, vel2, veld5

Melanotus villosus: boev2, boev3, dorth, groo1, groo2, veld2, veld4

Agrypnus murinus: boev3, groo2, veld5, vier, warn4

Prosternon tessellatum: groo1, groo3, veld4, veld5

Paraphotistus impressus: groo1

Een minder gewone kniptor die gewoonlijk wordt waargenomen in heideterreinen.

Hypoganus inunctus: boev2, veld3

Een zeldzame kniptor van dood hout en holle bomen.

Denticollis linearis: boev3, veld4, vier

Cidnopus aeruginosus: groo1, groo2, veld4

Limonius minutus: dorth, veld4, veld5, vier

Hemicrepidius niger: alm2, baa3, groo1, groo2, groo3, vel2, veld4, vier, warn4

Athous haemorrhoidalis: boev3, bro1, dorth, groo1, hack2, veld4, veld5, vier

Athous vittatus: vier

Athous subfuscus: boev3, dorth, groo1, groo3, vel2, veld4, veld5, vier

Athous bicolor: groo2

Cardiophorus nigerrimus: veld5

Deze zeer zeldzame kniptor werd van een eik (*Quercus*) aan een bosrand geklopt.

Dicronychus cinereus: alm2, boev3, dorth, groo2, vel2, veld4, veld5, vier, warn4

Dicronychus spec: groo2

CANTHARIDAE – soldaatjes

Cantharis fusca: alm2, baa3, boev3, groo2, groo3, vel2, vier, warn4

Cantharis pellucida: dorth, groo2, veld4, veld5

Cantharis obscura: dorth, veld4

Cantharis nigricans: baa3, boev3, dorth, vel2, veld4, veld5, vier

Cantharis decipiens: vier

Cantharis livida: groo2, veld4, veld5, vier, warn4

Cantharis rufa: baa3, groo2

Cantharis cryptica: boev3, groo2, veld2

Cantharis pallida: beek, groo2

Rhagonycha testacea: groo2

Rhagonycha nigriiventris: baa3, bro1, bro3, groo2, vier

Rhagonycha lignosa: groo1, groo2, veld4, veld5

Malthodes marginatus: dorth

DERMESTIDAE – spekkevers

Anthrenus museorum: veld5

PTINIDAE – diefkevers

Ptinus rufipes: boev3, groo2, hack2, vier

Ptinus dubius: groo1

ANOBIIDAE – klopkevers

Hedobia imperialis: boev2, boev3, veld5

Grynobius planus: boev2

Een vrij zeldzame soort op dode takken van loofhout. Veel soorten van deze familie zijn door het kloppen van dode en halfdode takken

van loof- en naaldbomen goed te verzamelen.

De lijst van deze familie is dit jaar opvallend lang.

Ochina ptinoides: boev3, vel2

Xestobium plumbeum: boev2, hack2, vel2

Xestobium rufovillosum: boev2, vel2

Ernobius nigrinus: groo1

Ernobius mollis: groo1, warn4

Anobium punctatum: veld5

Anobium inexpectatum: boev2

Deze zeldzame klopkever leeft monofaag op klimop (*Hedera helix*).

Anobium fulvicorne: dorth, vel2, veld4, vier

Anobium denticolle: boev2

Ptilinus pectinicornis: boev2, vel2, warn4

⁹⁹*Dorcatoma dresdensis*: boev2, (vel2), veld3

Dorcatoma spec: boev2

TROGOSSITIDAE – platkevers

⁹⁹*Nemozoma elongatum*: vel2

Een weinig waargenomen soort achter de schors van loofbomen. Lijkt tegenwoordig iets algemener te zijn.

CLERIDAE – bonte kevers

Tillus elongatus: warn4

Thanasimus formicarius: groo1, groo2, groo3

Korynetes caeruleus: boev2, vel2

DASYTIDAE – bloemweeschilden

Dasytes caeruleus: warn4

Dasytes plumbeus: baa3, boev2, dorth, groo2, vel2, vier

Dasytes aeratus: baa3, veld4

MALACHIIDAE – bastaardweeschilden

Malachius bipustulatus: baa3, boev3, dorth, groo2, warn4

Anthocomus equestris: vel2

Axinotarsus marginalis: kief1

SPHINDIDAE

Sphindus dubius: auto

Aspidiphorus orbiculatus: groo2

KATERETIDAE

Brachypterus urticae: baa3, beek, boev3, bro1, dorth, vel2, warn4

Brachypterus glaber: boev3, warn4

NITIDULIDAE – glanskevers

Meligethes flavimanus: baa3

Meligethes aeneus: alm2, groo2, vel2, vier

Meligethes viridescens: baa3, vier

Meligethes brunnicornis: kief3, vier

Een weinig verzamelde soort.

Epuraea pallescens: vier

Epuraea marseuli: groo2

Epuraea aestiva: veld5

Omosita discoidea: bro3

Cychramus luteus: boev3, dorth, hack2, vel2, vier

²*Glischrochilus quadrisignatus*: baa3, boev3, vor3

Deze opvallende soort met vier crèmekleurige

vlekken op de dekschilden werd voor het eerst uit Nederland gemeld door Cuppen & De Oude (1996). Tegenwoordig is het de vaakst waargenomen soort van het genus achter schors, vliegend en in lichtvallen.

Glischrochilus quadripunctatus: groo2

Pityophagus ferrugineus: groo2

MONOTOMIDAE

Monotoma picipes: boev2, groo2

⁹⁹*Monotoma testacea*: boev2, groo2

Een zeldzame soort in rottende materialen, bij voorbeeld in gras- en composthopen. Hier ook een exemplaar uit een holle beuk (*Fagus sylvatica*).

Monotoma longicollis: groo2

Rhizophagus depressus: groo1, groo2, kief3

Rhizophagus ferrugineus: groo2, veld4

Rhizophagus dispar: boev2, groo2, vier

Rhizophagus bipustulatus: boev2, dorth, groo2, kief1, vel2, veld2

⁹⁹*Rhizophagus nitidulus*: groo2

SILVANIDAE

Silvanus bidentatus: kief1, kief3

Silvanus unidentatus: groo2, vel2

Silvanoprus fagi: groo2

Een zeldzame soort die tijdens de zomerbijkomst werd verzameld met de 'Autokescher'.

Uleiota planata: boev2, dorth, groo2, groo3, kief1, vel2, warn4

LAEMOPHLOEIDAE

Cryptolestes duplicatus: dorth, kief3

PHALACRIDAE – streepglanskevers

Olibrus aeneus: groo3

Olibrus corticalis: groo2

Olibrus affinis: groo2

Olibrus liquidus: groo2

CRYPTOPHAGIDAE – dwergschimmelkevers

Telmatophilus caricis: vel2

Telmatophilus brevicollis: baa3, vel2

Telmatophilus typhae: boev2, boev3, groo2

Cryptophagus saginatus: boev2

Cryptophagus dentatus: boev2

Cryptophagus scanicus: vel2

^{GE} *Cryptophagus reflexus*: boev2

Antherophagus pallens (= *A. nigricornis* F.): boev1

Atomaria lewisi: groo2

Atomaria nitidula: groo2

Tegenwoordig een zeldzame soort. Tot voor kort verwisseld met *Atomaria analis* (Vorst & Johnson 2008).

Atomaria turgida: veld5

Atomaria apicalis: groo2

Atomaria testacea: boev2, groo2

Ephistemus globulus: groo2

EROTYLIDAE – tondelkevers

Triplax russica: groo1, veld5

Dacne bipustulata: bro6

BYTURIDAE – frambozenkevers

Byturus tomentosus: alm2, boev3, groo2, vier
Byturus ochraceus: alm2, dorth

CERYLONIDAE – platte houtknots-kevers

Cerylon histeroides: boev2, groo2, veld3
Cerylon ferrugineum: boev2, groo2, kief1, vel2

ENDOMYCHIDAE – zwamkevers

Mycetaea subterranea: boev2

COCCINELLIDAE – lieveheersbeestjes

Coccidula scutellata: groo2
Coccidula rufa: alm2, boev1, vel2
Rhyzobius litura: boev3, warn4
Rhyzobius chrysoloides: veld5
Scymnus frontalis: kief1
Scymnus auritus: vier
Chilocorus bipustulatus: groo1, groo2, veld5
Exochomus quadripustulatus: groo1, veld5
Aphidecta oblitterata: dorth
Anisosticta novemdecimpunctata: boev3
Tytthaspis sedecimpunctata: vel2, veld5
Adalia decempunctata: bro1, dorth
Adalia bipunctata: baa3
Coccinella septempunctata: groo1, groo2, veld5
Harmonia axyridis: baa3, beek, boev1, boev3, bro3, dorth, groo1, groo2, groo3, kief1, kief3, vel2, veld4, veld5, vor3, warn4
Calvia decempunctata: dorth, veld4, veld5
Calvia quatuordecimguttata: baa3, bro1, dorth, groo2
Propylea quatuordecimpunctata: boev1, groo1, groo2, groo3, warn4
Myzia oblongoguttata: groo1, veld5
Anatis ocellata: groo1, groo2, veld4
Halyzia sedecimguttata: boev3, groo2
Psyllobora vigintiduopunctata: boev3, dorth, groo2, veld4, veld5, warn4

CORYLOPHIDAE

Sericoderus lateralis: groo2
Corylophus cassidoides: dorth

LATRIDIIDAE – dwergspektorren

Enicmus fungicola: groo2
⁹⁹*Enicmus testaceus*: groo2
³*Cartodere bifasciata*: groo2
Na de eerste waarneming van dit kevertje in 1969 door Van Heijnsbergen (1970) heeft deze soort zich snel uitgebreid over een groot deel van Nederland, onder andere in de provincie Gelderland (Cuppen & Vorst 2000). De soort wordt vaak gezeefd uit bodemmonsters en uit gras- en composthopen.
Cartodere nodifer: boev2, groo1, groo2
Corticaria inconspicua: groo2
Corticaria cf elongata: veld2
Corticaria gibbosa: baa3, groo1, groo2

MYCETOPHAGIDAE – zwamkevers

Litargus connexus: groo2, vel2, veld3
Mycetophagus quadripustulatus: boev2, bro6
Mycetophagus piceus: baa3, bro6

CIIDAE – boomzwamkevers

Sulcacis fronticornis: boev2
Cis castaneus (Herbst) (=nitidus): boev2, vier
Cis boleti: groo2, kief3, veld3
Cis micans (F.) nec auctt (=hispidus): groo2
Ennearthron cornutum: boev2

TETRATOMIDAE

Tetratoma fungorum: veld3

MELANDRYIDAE – springkevers

Orchesia undulata: baa3
Abdera triguttata: veld5
Melandrya caraboides: boev3, veld3

MORDELLIDAE – spartelkevers

Mordella holomelaena: groo2
⁷*Mordellistena pumila*: groo2
Mordellistena cf variegata: vor3
Mordellochroa abdominalis: alm2, beek, vier

COLYDIIDAE – knotssprietkevers

Cicones humeralis: vier
Bitoma crenata: groo2, hack2, kief1, vel2

TENEBRIONIDAE – zwartlijven

Lagria hirta: vel2
Lagria atripes: dorth
Allecula morio: boev2
Een zeldzame dood-hout kever.
Prionychus ater: boev2
Een bewoner van holle bomen, hier in een holle beuk (*Fagus sylvatica*).
Isomira murina: boev3
Mycetochara axillaris: vel2
Mycetochara linearis: boev2, kief3, warn4
Bolitophagus reticulatus: groo2, veld3
Nieuw gemeld voor Nederland door Moraal et al. (2007). Zes van de zeven lokaties zijn gelegen in de provincie Gelderland. *Bolitophagus reticulatus* leeft in de tonderzwam (*Fomes fomentarius*), die voornamelijk op beuken en berken groeit.
Diaperis boleti: boev2, boev3, groo1, groo2
Scaphidema metallicum: veld3, veld5, vier
Alphitophagus bifasciatus: boev2
Corticeus unicolor: dorth, groo2, vel2, veld3
⁹⁹*Corticeus fraxini*: groo1, groo2
Corticeus bicolor: vier
Nalassus laevioctostriatus: boev2, groo1, groo2, kief1, kief3, veld4, veld5, warn4

OEDEMERIDAE – schijnboktorren

Oedemera lurida: boev1, boev2, boev3, groo2, kief1, warn4

PYROCHROIDAE – vuurkevers

Pyrochroa coccinea: dorth, kief3
Pyrochroa serraticornis: baa3, bro3, vier

SALPINGIDAE – platsnuitschorskevers

Lissodema denticolle: boev2
Een vrij zeldzame kever die geklopt kan worden van dode takken van loofhout. Hier echter in de molm van een dode beuk (*Fagus sylvatica*).

Salpingus planirostris: boev2, groo1

ANTHICIDAE – snoerhalskevers

Notoxus monoceros: boev1, boev3, groo1, kief1
Omonadus floralis: boev2
Omonadus formicarius: boev2

ADERIDAE

Aderus populneus: veld2
Anidorus nigrinus: groo1

SCRAPTIIDAE – geschouderde spartel-torren

Anaspis frontalis: baa3, boev1, boev3, bro1, dorth, groo2, hack2, vel2, vier
Anaspis maculata: baa3, dorth, hack2, veld5, vier
Anaspis regimbarti: hack2, veld5, vier
Anaspis rufilabris: veld5
Anaspis flava: dorth, groo2, (groo3), vier

CERAMBYCIDAE – boktorren

Rhagium inquisitor: groo1, groo2, groo3, vel2
Tegenwoordig een heel gewone boktor in de dennenbossen op de zandgronden, maar minder gewoon in de duinen (Teunissen 2009).
Grammoptera ruficornis: alm2, baa2, baa3, boev2, boev3, bro1, groo2, hack3, vel2, veld4, vier, warn3, warn4
Alosterna tabacicolor: alm2, boev3, vier
Een tegenwoordig vrij zeldzame boktor uit het oosten en zuiden van het land (Teunissen 2009).
Leptura aethiops: boev3, hack2, hack3
Leptura maculata: dorth
Pachytodes cerambyciformis: groo2, hack3, veld5, vier
Stenurella melanura: dorth, hack3, veld5, vier, warn4
Stenurella nigra: dorth, groo1
Obrium brunneum: groo1
Pyrrhidium sanguineum: hack3, vel2
Phymatodes testaceus: warn3
Poecilium alni: hack2, hack3, kief3, warn3
Clytus arietis: baa3, boev3, groo2, hack2, hack3, vel2, veld5, vier
Plagionotus arcuatus: kief3 (figuur 11)
Mesosa nebulosa: veld5
Een vrij zeldzame boktor die geklopt kan worden van dikkere, vaak bemoste takken van voornamelijk loofbomen (Teunissen 2009).
Pogonocherus hispidus: baa2, hack3, veld4, veld5
Pogonocherus fasciculatus: groo1
Leiopus cf nebulosus: baa2, boev2, groo2, hack3, warn3
Na het controleren van de data voor dit artikel verscheen zeer recent een publicatie over het genus *Leiopus* met daarin de soort *Leiopus linnei* die in de ons omringende landen voorkomt (Wallin et al. 2009). Potentieel komt deze soort dus ook bij ons voor.
Agapanthia villosiviridescens: boev3, bro1, groo2, hack3, vel2, veld5, vier
Saperda scalaris: hack3, veld3

11. De boktor *Plagionotus arcuatus*. Foto: Theodoor Heijerman

11. The longhorn beetle *Plagionotus arcuatus*.

Involvulus cupreus: groo1, groo2
Deporaus betulae: boev3, groo1, groo2, vier

ATTELABIDAE – sigarenmakers
Attelabus nitens: veld4

BRENTIDAE – spitsmuisjes
Omphalation hookerorum: boev3
Ceratapion onopordi: groo1, groo2
⁵*Ceratapion gibbirostre*: boev3, groo1, groo2, vel2

Uit onderzoek van Heijerman & Alders (2001) bleek dat deze distelbewonende spitsmuis die voor die voor die tijd niet onderscheiden werd van de hier sterk op lijkende *C. carduorum*, veel algemener is dan laatstgenoemde soort.

⁹⁹*Taeniapion urticarium*: groo2, groo3
Exapion fuscirostre: groo3
Protapion fulvipes: boev3, bro1, groo2, groo3, kief1, vel2, veld5
Protapion nigrirarse: boev1
Perapion violaceum: boev1, boev3, kief1, vel2
Perapion marchicum: kief1
Perapion curtirostre: groo1, groo2, groo3
Apion frumentarium: groo1, vel2
Apion haematodes: kief1
Ischnopterapion loti: boev1, groo2
Ischnopterapion virens: groo1, groo2
Eutrichapion viciae: boev1

CURCULIONIDAE – snuitkevers

Otiorhynchus raucus: boev2, dorth
Otiorhynchus singularis: groo1, groo2, vel2, veld4, veld5
Otiorhynchus ovatus: boev3, groo2
Phyllobius virideaeris: boev3, kief1
Phyllobius oblongus: bro3, veld4, veld5
Phyllobius pomaceus: boev1, boev3, bro3, groo2, vel2, vor3, warn4
Phyllobius calcaratus: groo2, vel2
Phyllobius maculicornis: boev3, groo2, kief1, veld5, warn4
Phyllobius argentatus: boev2, boev3, groo2, vel2, veld5, vier
Phyllobius pyri: boev3, groo1, groo2, veld5
Trachyphloeus aristatus: groo2
Polydrusus cervinus: boev3, groo2, veld4, veld5
Polydrusus sericeus: boev3, groo2, vier
⁹⁹*Barypeithes pellucidus*: groo2
Brachyderes incanus: groo1, groo2, groo3, veld5
Strophosoma melanogrammum: boev2, boev3, dorth, groo1, groo2, groo3, veld4, veld5, vier, warn4
Strophosoma capitatum: boev2, boev3, dorth, groo1, groo2, groo3, kief1, kief3, veld4, veld5
Strophosoma sus: groo1, veld5
Philopeton plagiatus: kief1
Sitona cambricus: boev3
Sitona lineatus: groo3, warn4
Sitona lepidus: boev1
Sitona cylindricollis: vor3
Chlorophanus viridis: boev1, boev3, groo1, groo2, groo3, veld5, vor3, warn4
Larinus planus: boev1, boev3, groo1

Oberea linearis: hack3

Een zeer zeldzame boktor die vaker geklopt kan worden van hazelaar (*Corylus avellana*) en ander loofhout (Teunissen 2009). In 1996 in Gelderland verzameld bij kasteel Vorden, nu in de omgeving van kasteel Hackfort.

Tetrops praeustus: baa2, baa3, boev1, groo1, groo2, groo3, hack3, veld5

MEGALOPODIDAE

Zeugophora subspinoso: boev3

CHRYSOMELIDAE – bladkevers

Bruchus loti: boev1

⁹⁹*Bruchidius varius*: boev1

Bruchidius villosus: boev1, groo3

Donacia versicolore: groo2, warn4

Donacia semicuprea: alm2, baa3, boev3, vel2

Donacia vulgaris: groo2

Donacia simplex: vel2

Donacia cinerea: warn4

⁴*Oulema duftschmidi*: kief1

Deze soort wordt onderscheiden van *Oulema melanopus* op basis van het flagellum, een scleriet in de penis. De soort wordt voor het eerst uit Nederland gemeld door Beenen & Winkelman (1992). Beide soorten zijn algemeen op diverse, meest grotere grassoorten.

Cryptocephalus cf sexpunctatus: groo2

Cryptocephalus moraei: boev1, boev3

Chrysolina coeruleans: bro1

Chrysolina fastuosa: groo2, vel2

Chrysolina polita: vier

Chrysolina varians: groo2, kief1

Gastrophysa polygoni: baa3, groo1, groo2, groo3

Gastrophysa viridula: baa3, boev1, bro3, groo1, groo2, vel2

Phaedon cochleariae: alm2, baa3, boev1, boev3, vel2

Phaedon armoraciae: boev1, boev3, vel2

Prasocuris junci: alm2, boev1, boev3, vel2

Plagioderia versicolora: baa3

Goniocetena decemnotata: groo2

Phratora vulgatissima: baa3

Phratora vitellinae: dorth, groo2, hack2, vel2, veld5

Galerucella nymphaeae: vel2

Neogalerucella lineola: baa3

Luperus longicornis: dorth, groo2

Phyllotreta undulata: alm2, baa3, boev3

⁸*Phyllotreta astrachanica*: vier

Deze aardvlo van kruisbloemen werd door Beenen en Winkelman (2001) als nieuw voor de fauna gerapporteerd op basis van oude en nieuwe waarnemingen, onder andere uit de provincie Gelderland. De soort is goed te onderscheiden van de verwante *P. diademata* op basis van de aedeagus.

Aphthona nonstriata: groo2, warn4

Altica lythri: alm2, boev3

⁹*Altica quercetorum*: veld4, veld5

Lythriaria salicariae: groo2

Neocrepidodera transversa: boev1, groo2

Neocrepidodera ferruginea: vel2

Crepidodera aurea: groo2

Crepidodera fulvicornis: groo2

Crepidodera aurata: groo2, groo3

Crepidodera plutus: baa3, bro3

Epitrix pubescens: alm2, baa3, groo2, vel2, veld5

Psylliodes chrysocephalus: dorth

⁹⁹*Psylliodes laticollis*: boev3, vel2

Deze bewoner van kruisbloemen werd verzameld langs poeltjes in natuurontwikkelingsprojecten langs de Berkel, waar *Nasturtium* (witte waterkers) en *Rorippa amphibia* (gele waterkers) volop aanwezig waren.

Psylliodes napi: vel2

Cassida flaveola: boev3

Cassida rubiginosa: baa3, boev1, groo1, vel2

Cassida stigmatica: boev1, boev3

Cassida cf sanguinosa: boev3

NEMONYCHIDAE

Cimberis attelaboides: groo1

ANTHRIBIDAE – boksnuittorren

Platystomos albinus: dorth

Anthrribus nebulosus: groo2, veld5

RHYNCHITIDAE

Neocoenorrhinus germanicus: bro3, dorth

Neocoenorrhinus aequatus: groo2, veld5, vier

Stereocorynes truncorum: boev2
Stenopelmus rufinasus: vel2
Bagous limosus: groo2
Dorytomus longimanus: vier
Dorytomus hirtipennis: baa3
Tychius picirostris: boev1, boev3, dorth, groo1, groo2, groo3, kief1, vel2
Anthonomus rubi: boev3, groo2
Anthonomus phyllocola: veld5
Anthonomus rectirostris: veld5, vier
Curculio nucum: groo2
Curculio glandium: dorth, groo2, veld4, veld5, vier
Curculio salicivorus: groo2
Curculio pyrrhoceras: boev3, groo2, veld4, veld5
Pissodes validirostris: veld5
Magdalis ruficornis: boev1
Magdalis barbicornis: groo2, veld5
Magdalis flavicornis: boev3, veld5
Magdalis cerasi: dorth, groo2, veld4
Magdalis armigera: bro1
Magdalis phlegmatica: groo1
⁹⁹*Magdalis nitida*: groo1
Magdalis memnonia: groo1
Magdalis duplicata: groo1
Hylobius abietis: groo1, groo2
Hypera rumicis: veld5
Hypera meles: groo1
Hypera arator: vel2
Mononychus punctumalbum: groo2
Pelenomus quadrituberculatus: baa3
Rhinoncus perpendicularis: baa3, boev1, boev3, groo3, vel2
Rhinoncus pericarpus: boev1, boev3, groo1, groo3, hack2, kief1
Rhinoncus castor: groo1, groo2, groo3, kief1
Amalorrhynchus melanarius: boev1, boev3, vel2
Poophagus sisymbrii: boev1, vel2
Micrelus ericae: groo1, groo2, groo3
Ceutorhynchus erysimi: boev3, groo1, groo2, kief1
Ceutorhynchus pallidactylus: boev1, kief1
Ceutorhynchus obstrictus: boev1
Ceutorhynchus typhae: boev1, boev3, groo1, groo2, kief1, veld5
Parethelcus pollinarius: vor3
Microplontus rugulosus: groo1, kief1
Sirocalodes mixtus: groo2
Trichosirocalus troglodytes: boev3, kief1
Nedyus quadrimaculatus: baa3, boev3, bro1, bro3, dorth, vel2, vor3
⁹⁹*Gymnetron pascuorum*: veld5
Gymnetron villosulum: baa3, boev1, boev3, vel2
Gymnetron veronicae: boev1
Cionus tuberculatus: dorth
Cionus scrophulariae: boev3
Orchestes pilosus: vor1, vor2
Orchestes quercus: boev1, hack4, vor2
Orchestes signifier: hack4, vor1, vor2
Orchestes fagi: boev2, boev3
Tachyerges stigma: groo2
Tachyerges salicis: groo2
Isochnus populicola: baa3

Rhamphus pulicarius: groo2
Scolytus intricatus: groo2, hack2
Hylastes ater: groo2
Hylastes opacus: groo2
Hylastes attenuatus: groo2
 Een minder algemene schorskever, hier verzameld van een stapel geveldde dennestammen.
Hylurgops palliatus: groo2, kief3
Tomicus piniperda: groo1, groo2, kief3
^{GE}*Hylesinus crenatus*: vier
 Een zeldzame soort, die tijdens de zomer-bijeenkomst gesneden werd uit de stam van een kwijnende, maar nog levende, es (*Fraxinus excelsior*).
Hylesinus fraxini: veld3
Dryocoetes autographus: dorth, groo2, kief3, veld2
Dryocoetes villosus: kief1
Pityophthorus pubescens: groo1, veld2
Gnathotrichus materiarius: groo2, kief1
⁹⁹*Taphrorychus bicolor*: groo2, vel2, veld2
⁹⁹*Taphrorychus villifrons*: (kief3), veld2
Pityogenes chalcographus: kief3
Orthotomicus laricis: groo2, kief3
⁹⁹*Ips typographus*: groo3
Xyleborus dispar: groo2, kief3
⁶*Xyleborus germanus*: groo2
 Deze van oorsprong Japanse soort is na haar introductie in Duitsland in de jaren 1950 recent bezigt met een opmerkelijke opmars in Centraal-Europa (Vorst et al. 2008). *Xyleborus germanus* is een polyfage soort die van veel soorten loofhout wordt gemeld, soms ook van naaldhout. De larven leven van ambrosia-schimmels.
Trypodendron signatum: groo2

De kevers en de gebieden

De coleopterologische activiteiten waren dit jaar verdeeld over een groot aantal deelgebieden, waarbij aandacht werd geschonken aan de meest voorkomende biotopen en habitats in de regio. Die liepen uiteen van dalen van grote rivieren en beken, moerassen, poelen, vennen en vennen in de meer aquatische hoek, tot bossen, heiden en diverse typen grasland aan de terrestrische zijde.

Langs de oostelijke oevers van de IJssel tussen grofweg Olburgen en Baak (codes: baa en bro) werden 138 soorten kevers waargenomen in de uiterwaarden, meest door het spoelen van oevers, het kloppen van heggen houtwallen met bloeiende meidoorns (*Crataegus* sp.) en het onderdompelen van rundermest. Bij het spoelen waren loopkeversoorten talrijk vertegenwoordigd met name in de genera *Clivina*, *Agonum*, *Dyschirius* en *Bembidion*, daarnaast ook vele soorten Staphylinidae uit de genera *Carpelimus*, *Stenus* en *Bledius*, en de oevergraafkevers van het genus *Heterocerus*. De bloeiende meidoorns kenden een diverse fauna met weinig bijzondere soorten; hetzelfde geldt in feite ook voor de onderzochte koeienvlaaien met normale *Cercyon*-, *Sphaeridium*- en *Aphodius*-soorten. In enkele honingzwammen op wilgen

(*Salix* sp.) werden de mooi getekende zwamkevers *Mycetophagus piceus* en *M. quadripustulatus* gevonden benevens de springkever *Orchesia undulata* met eveneens een opvallend kleurpatroon.

Op het landgoed Beekvliet (code: beek) bij Barchem werden 59 keversoorten gevangen in een kalkmoerasje met veel riet (*Phragmites australis*), kranswieren (Characaceae) en mossen van de genera *Scorpidium* en *Drepanocladus*. Hier werden maar liefst 33 soorten uit de familie Dytiscidae waargenomen, waaronder *Agabus nebulosus*, *A. unguicularis*, *Rhantus grapii* en *Ilybius neglectus*. Daarnaast was de beekkever ('what's in a name') *Dryops auriculatus* talrijk; deze soort is buiten het gebied van de grote rivieren niet algemeen.

In de omgeving van de boerderij Groot Boevink (code: boe) werden twee biotopen onderzocht, enerzijds een nat natuurontwikkelingsproject in het dal van de Berkel met nevengeulen, poelen en vochtige graslanden, anderzijds de dood-hout kevers in een kolossale dode beuk in een loofbosje op een rivierduin. Er werden in dit gebied 254 soorten kevers verzameld door vijf onderzoekers. In het beekdal waren de waterkever- en oeverfauna goed vertegenwoordigd met als enige bijzonderheid de watertreder *Haliplus confinis*, waarvan de larven leven van kranswieren. Uit stalmost op het erf van een boerderij werden een groot aantal soorten gezeefd die in alle andere monsters ontbreken, zoals de hydrophilide *Cercyon nigriceps*, de spiegelkevers *Atholus duodecimstriatus* en *A. bimaculatus*, een aantal Acrotichis-soorten en diverse Staphylinidae. Tenslotte werd een lange reeks van bijzonderheden verzameld uit de molm van een beuk, het feitelijke coleopterologische hoogtepunt van het weekend. Buiten de in de soortenlijst reeds toegelichte soorten kunnen nog onder andere genoemd worden de spiegelkever *Dendrophilus punctatus*, diverse *Cryptophagus*-soorten, waaronder *C. reflexus* nieuw voor de provincie Gelderland, de haarvleugelkever *Ptinella aptera* en de zwamkever *Mycetaea subterranea*. Het landgoed Dorth (code: dorth) wordt gekarakteriseerd door vochtige loofbossen op vrij voedselrijke grond, die doorsneden worden door ondiepe greppels en grotere watergangen, daarnaast enkele vijvers en graslanden. Op het landgoed werden in totaal 98 soorten kevers waargenomen. De waterkevers in een bosgreppel kenden geen bijzondere soorten met als uitzondering de kleine spinnende watertor *Hydrochara caraboides*. Ook het kloppen van diverse struiken en bomen resulteerde vooral in gewone soorten, waaronder het lieveheersbeestje *Aphidecta oblitterata* van spar (*Picea abies*). Ook hier kwam een bijzondere soort achter schors en onder hout vandaan: de anthribide *Platystomos albinus*. Het natuurontwikkelde Kienveen en directe omgeving (code: groo) in het natuurreservaat het Grote Veld werd door (vrijwel) alle keverdeskundigen bezocht. De lijst van dit

gebied was met 403 keversoorten dan ook de langste van allemaal. Een groot aantal Scolytinae, liefst 15 soorten, en 5 soorten van het genus *Rhizophagus* werden verzameld achter de schors van loof- en vooral naaldhout. Uit vermolmd hout van een zeer dikke eik kwam een aantal zeldzame soorten waaronder de dwergspektorren *Enicmus fungicola*, *E. testaceus* en *Corticaria inconspicua*, drie soorten van het genus *Anisotoma* (Leiodidae) en de haarvleugelkever *Pteryx suturalis*. Enkele gras- en moshoopjes afkomstig van een keurig gazon, die door de welwillende bungalowbewoner in het bos waren gedeponneerd, verschilden opvallend in soortensamenstelling. In de grashoopjes was het genus *Monotoma* met drie soorten vertegenwoordigd (59 exemplaren), in de moshoopjes waren ze afwezig; omgekeerd vier soorten Ptiliidae (met meer dan 250 exemplaren) in de moshoopjes en geen enkele in de grashoopjes. De waterkeverfauna was behoorlijk soortenrijk met veel kenmerkende soorten voor enigszins zure wateren met een zand- of veenbodem, maar echte rariteiten ontbraken, met uitzondering van *Dytiscus circumcinctus*. De soortenlijsten van de sleep- en klopmoesters van bosranden, bermen, blauwgraslanden en enkele akkertjes waren hier erg lang met slechts een beperkt aantal zeldzaamheden zoals *Cimberis attelaboides* en de spartelkever *Mordellistena pumila*.

Rond kasteel Hackfort (code: hack) werd voornamelijk geklopt op bloeiende struiken op zoek naar boktorren. Vermeldenswaard zijn de minder gewone *Strangalia aethiops* en *Saperda scalaris*. In het gebied de Kieftskamp (code: kie) was slechts een coleopteroloog actief die zich vooral bezig hield met snuitkevers van akkerlanden en kevers achter schors en op hout. In totaal werden in dit gebiedje 47 soorten kevers verzameld, waaronder opvallend veel (8) soorten van de subfamilie Scolytinae. De opmerkelijke soorten waren alle geassocieerd met hout: de boktor *Plagionotus arcuatus* (figuur 11), *Cryptolestes duplicatus* uit de familie Laemophloeidae en de tot de Tenebrionidae gepromoveerde *Mycetochara linearis*. Op het landgoed Velhorst werden aan de noordzijde van het Klein Dochterense Veld op de overgang van het bos naar het riviertje de Berkel 159 soorten kevers waargenomen (code: vel). Het gebied grenst in het oosten aan het gebied rond boerderij Groot Boevink en kent dezelfde landschapselementen: een natuurontwikkelde beek met stromende nevengeul en vochtige graslanden in het beekdal met op de hogere gelegen gronden in het zuiden loofbossen met vrij voedselrijke bodems. De soortenlijst telt erg veel waterkevers en oeverbewonende soorten, maar slechts weinig zeldzame soorten, zoals *Chaetarthria similis*, *Telmatophilus brevicollis*, *Georissus crenulatus* en *Limnichus pygmaeus*. In holle bomen en achter schors van beuken werden meer bijzondere soorten gezien, zoals *Xestobium plumbeum*, *X. rufovillosum*, *Nemozoma elongatum* en *Myce-*

12. Theodoor Heijerman monteert een Autokescher.
Foto: Roy Kleukers
12. Theodoor Heijerman is mounting a car net.

tochara axillaris. De klopper *Ochina ptinoides* werd geklopt van haar waardplant klimop. Het oostelijk deel van het Warkensche Veld bestaat vooral uit wat droger eikenberken- en dennenbos met afwisselend droge en natte heide (code: veld). Hier werden 176 soorten verzameld met kloppen en slepen van struikgewas langs bosranden en langs heide, 's avonds op licht en rondrijdend met de zogenaamde 'Autokescher' (een net gemontereerd op het dak van de auto, zie figuur 12) en in paardenmest op een pad in een dennenbos. Het merendeel van de waargenomen soorten in dit gebied is heel algemeen. Bijzondere soorten kwamen vooral van boomzwammen (waarschijnlijk *Fomes fomentarius*) op berk, zoals de sinds kort in ons land voorkomende zwartlijf *Bolitophagus reticulatus* (Moraal et al. 2007), *Scydmaenus rufus*, *Melandrya caraboides* en *Dorcatoma dresdensis*. Diverse soorten van het kortschildengenus *Gyrophana* en de zeldzame kniptor *Hypoganus inunctus*, waarvan de larven in holle bomen leven, werden gevonden op andere soorten boomzwammen. De vangst met de Autokescher beperkte zich tot enkele Scolytinae, *Silvanoprus fagus* en *Aderus populneus*. Met slepen werden nog de kniptor *Cardiophorus nigerrimus*, bekend van slechts enkele vondsten uit Oost-Nederland, en de dwergschimmelkever *Atomaria turgida* gevangen. In het Leestensche Broek tussen Warnsveld en Vorden (code: vier) werd door drie coleopterologen bezocht wat resulteerde in 85 soorten. In een poel, ontstaan door het omvallen van een boom met wortels en al, werden de zeldzame waterkevers *Ilybius neglectus* en *Helophorus pumilio* verzameld. Het kloppen van bloeiende struiken langs de randen van het broekbos was succesvol met onder andere de vrij zeldzame kniptorren *Athous vittatus* en *Agriotes acuminatus*, de knotssprietkever *Cicones humeralis* en de boktorren *Alosterna tabacicolor* en *Pachytodes cerambyciformis*. Als nieuwe soort voor de provincie Gelderland werd de schorskever *Hylesinus crenatus* ontdekt achter de schors van een levende es (*Fraxinus excelsior*). Het landgoed Klein Starink (code: warn) werd ook door drie personen bezocht waarbij met name aandacht werd geschonken aan een natuurontwikkeld gebiedje met een poel

en verder een behoorlijk ruige vegetatie er omheen; daarnaast werd aandacht geschonken aan de dood-hout fauna. In het gebied werden 93 soorten kevers aangetoond. Achter schors en in hout werden de meest opmerkelijke soorten gevonden: het klein vliegend hert *Dorcus parallelipipedus*, de fraaie cleride *Tillus elongatus* en de klopper *Ptilinus pectinicornis* met opvallend gekamde antennen bij de mannetjes. De recent gegraven poel was al goed gekoloniseerd door waterkevers met onder andere *Bidessus grossepunctatus* en *B. unistriatus*, *Ilybius neglectus*, en zowel de kleine (*Hydrochara caraboides*) als de grote spinnende waterator (*Hydrophilus piceus*). De minder gewone riethanen *Donacia versicolore* en *D. cinerea* zaten op en vlogen rond hun waardplanten, respectievelijk drijvend fonteinkruid (*Potamogeton natans*) en smalbladige lisdodde (*Typha angustifolia*). Het slepen van de ruigtekruiden leverde slechts triviale soorten op. Wederom werden dit jaar meer dan 800 soorten kevers waargenomen tijdens de zomerbijeenkomst. Opvallend was dit jaar vooral het grote aantal aan dood hout en arbicole boomzwammen gebonden soorten, waaronder tal van bijzonderheden. De aanwezigheid van enkele boomruïnes in de juiste fase van afbraak, de toegenomen hoeveelheid dood hout in de Nederlandse bossen ten gevolge van een gewijzigd bosbeleid en een daarmee samengaande toenemende belangstelling van coleopterologen voor bewoners van deze niche hebben hieraan een belangrijke bijdrage geleverd. Zeldzaamheid is echter een relatief begrip. Een aantal van de bovengenoemde bijzondere soorten zal in de toekomst algemener blijken te zijn dan tot nu toe wordt aangenomen door het veranderde bosbeleid, daadwerkelijke dispersie van de soorten alsmede de intensivering van het onderzoek.

HYMENOPTERA SYMPHYTA – bladwespen

L.H.M. Blommers & W.N. Ellis

CIMBICIDAE – knopwespen
Cimbex femoratus: warn1